

## IMPACTUL ECONOMIEI SOCIALE ASUPRA INTEGRĂRII PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

### THE IMPACT OF THE SOCIAL ECONOMY ON THE INTEGRATION OF PEOPLE WITH DISABILITIES

*Asistent marketing și comunicare UTIL  
DECO, întreprindere socială de inserție  
& unitate protejată autorizată*

**INGRID  
ENACHE**

*marketing and communication  
assistant, UTILDECO, work integration  
social enterprise & protected unit*

**Rezumat.** Izbucnirea neașteptată a pandemiei Covid-19 a dus la consecințe dramatice asupra situației economice, sociale și sanitare din întreaga lume. Persoanele cu dizabilități, în special, au fost afectate în mod disproporționat de restricțiile și de măsurile de distanțare socială. Pentru o redresare economică durabilă și echitabilă, Uniunea Europeană a propus o serie de măsuri de sprijin pentru această categorie vulnerabilă de persoane. Noua strategie privind drepturile persoanelor cu dizabilități (2021-2030) și Planul de acțiune pentru economia socială demarat de către Comisia Europeană își propun să accelereze integrarea persoanelor cu dizabilități, în special prin promovarea și creșterea vizibilității întreprinderilor sociale și de inserție, îmbunătățirea accesului întreprinderilor sociale la fondurile europene, precum și crearea unui ecosistem propice care să le permită funcționarea pe piața unică, în mod egal cu alte tipuri de companii. Misiunea acestor întreprinderi este transformarea dizabilității în abilitate. La nivelul Europei, întreprinderile sociale de integrare în muncă (WISE) încadrează aproape 3 milioane de angajați cu dizabilități, dovedind încă o dată că economia socială are cel mai mare impact asupra integrării persoanelor cu dizabilități.

În acest articol vom dezbate situația actuală a ocupării persoanelor cu dizabilități din România, barierele cu care se confruntă aceste persoane în demersul lor de a se angaja, precum și câteva recomandări și exemple de bune practici pentru o integrare eficientă a persoanelor cu dizabilități.

**Cuvinte cheie:** persoane cu dizabilități, integrare, economie socială, întreprinderi sociale, unitate protejată, UtilDeco

**Abstract.** The unexpected outbreak of the Covid-19 pandemic has led to dramatic consequences for the economic, social and health situation around the world. People with disabilities, in particular, have been disproportionately affected by the restrictions and the social distancing measures. For a sustainable recovery, the European Union proposed a series of support measures for this vulnerable category of people. The new Strategy on the Rights of Persons with Disabilities (2021-2030) and the Social Economy Action Plan launched by the European Commission aim to accelerate the integration of people with disabilities, by promoting and increasing the visibility of social enterprises and work integration social enterprises, improving their access to the European funds, as well as creating an ecosystem that allows them to operate in the open market, with equal chances with other types of companies. The mission of these social enterprises is to transform disability into ability. At European level, social work integration enterprises (WISEs) employ almost 3 million people with disabilities, proving once again that the social economy has the greatest impact when it comes to the integration of people with disabilities.

In this article we will discuss the current employment situation of people with disabilities in Romania, the barriers that these people face in their approach to employment, as well as some recommendations and examples of good practices for an effective integration of people with disabilities.

**Keywords:** disability, integration, social economy, work integration social enterprises, UtilDeco

## Introducere

Ne confruntăm cu un moment foarte dificil ce necesită acțiuni colective și soluții comune: criza provocată de Covid-19, schimbările climatice, inegalitățile exacerbate, lipsa locurilor de muncă de calitate, precum și dezangajarea democratică. Este un moment crucial în istoria europeană și mondială, în care ne confruntăm cu o pandemie care ia vieți și distruge mijloacele de trai, în special ale celor vulnerabili și marginalizați din societățile noastre. Izbucnirea neașteptată a pandemiei Covid-19 a dus la consecințe dramatice asupra situației economice, sociale și sanitare din Europa și din întreaga lume. Este nevoie de un răspuns fără precedent pentru a restabili progresul economic și social.

Acțiunile întreprinse de întreprinderile și organizațiile din economia socială au arătat cum valorile și natura lor de a pune oamenii în centrul modelului de afaceri, le face să fie extrem de receptivă la nevoile, vizibilitatea și incluziunea persoanelor cu dizabilități, care au fost afectate în mod disproporționat de criză și de măsurile de distanțare socială. Economia socială propune soluții care să ofere oportunități egale pentru toți și care să împuternicească comunitățile și indivizii din toate categoriile de viață - cu o atenție specială pentru unul dintre cele mai marginalizate grupuri, persoanele cu dizabilități.

Ocuparea duce la creșterea autonomiei personale, la creșterea nivelului de trai și la un risc mai scăzut de dependență de beneficii sociale. Toate persoanele cu dizabilități trebuie să aibă oportunitatea de a-și dezvolta competențele și de a-și împlini poten-

## Introduction

We are facing a very difficult time that require collective action and common solutions: the crisis caused by Covid-19, climate change, exacerbated inequalities, lack of quality jobs, and the democratic disengagement. It is a crucial moment in the European and world history, when we are facing a pandemic that takes lives and destroys livelihoods, especially of the more vulnerable and marginalized in our societies. The unexpected outbreak of the Covid-19 pandemic has led to dramatic consequences for the economic, social and health situation in Europe and around the world. An unprecedented response is needed to restore economic and social progress.

The actions taken by the Social Economy enterprises and organizations have shown how their values and the nature of putting people at the heart of their business model, make them extremely receptive to the needs, visibility and inclusion of people with disabilities, who have been disproportionately affected by the Covid-19 crisis and the social distancing measures. Social Economy proposes solutions that provide equal opportunities for all and which empower communities and individuals from all walks of life, with a special focus on one of the most marginalized groups, people with disabilities.

Employment leads to increased personal autonomy, increased living standards and a lower risk of social benefits dependency. All people with disabilities must have the opportunity to develop their skills and fulfill their creative and productive poten-

țialul creativ și productiv, de a le pune în practică în cadrul unui loc de muncă incluziv, accesibil și adaptat, care să le asigure un nivel decent de trai.

Un raport al Forumului european al persoanelor cu dizabilități (European Disability Forum) arată că doar 50,8% dintre persoanele cu dizabilități din Uniunea Europeană sunt angajate, un contrast puternic cu 74,8% dintre persoanele fără dizabilități care sunt angajate.

În România, ocuparea persoanelor cu dizabilități este menționată ca prioritate în toate documentele strategice publice privind ocuparea în general, precum și în cele privind integrarea persoanelor cu dizabilități. Care este însă realitatea ocupării persoanelor cu dizabilități în România?

Conform datelor oficiale de la Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități (ANPD), la data de 30 septembrie 2020, numărul persoanelor cu dizabilități era de 854.965 persoane (reprezentând 3,63% din populația României), din care 416.064 persoane adulte cu vârsta de 18-64 ani, care, teoretic, ar putea să se angajeze în funcție de capacitatea de muncă.

Un raport realizat de Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (ANDPDCA) și Banca Mondială, relevă că doar 12% dintre persoanele cu limitări severe au un loc de muncă, aceasta fiind cea mai scăzută rată de ocupare înregistrată comparativ cu celelalte țări ale Uniunii Europene pentru persoanele cu limitări severe, cu o diferență de peste trei ori mai mari între România și cele mai bine plasate țări.

În interiorul grupului de persoane cu limitări severe, care înregistrează cel mai ridicat procent de persoane de-

tial and to put them into practice in an inclusive, accessible and adapted workplace that ensures them a decent standard of living.

A European Disability Forum report shows that only 50.8% of people with disabilities in the European Union are employed, a stark contrast to 74.8% of people without disabilities who are employed.

In Romania, the employment of people with disabilities is mentioned as a high priority in all public strategic documents on employment and on the integration of people with disabilities. But what exactly is the reality of employment of people with disabilities in Romania?

According to official data from the National Authority for Persons with Disabilities (ANPD), as of September 30, 2020, the number of persons with disabilities was 854,965 persons (representing 3.63% of the Romanian population), of which 416,064 adults aged 18-64 years old, who, theoretically, could be hired depending on their work capacity.

The National Authority for the Rights of Persons with Disabilities, Children and Adoptions (ANDPDCA) and World Bank report shows that only 12% of people with severe disabilities have a job, which is the lowest employment rate for people with severe limitations compared to other European Union countries, with a difference three times greater between Romania and the best placed countries. Within the group of people with severe limitations, who register the highest percentage of people decoupled from the labor market, there are certain sub-cate-

cuplate de la piața muncii, există anumite sub-categorii care se confruntă cu un cumul de factori de excluziune de la piața muncii. 88% din tinerii 16-34 de ani și 94% dintre cei 50-64 de ani sunt inactivi economic, adică nu sunt pe piața muncii și nici nu sunt în căutarea unui loc de muncă. De asemenea, 90% dintre persoanele cu limitări severe din mediul rural și 90% dintre cele cu limitări severe care nu au absolvit învățământul primar sunt inactive.

### **Barierile în calea ocupării persoanelor cu dizabilități apar la nivelul „mediului”.**

Însăși definiția pe care Organizația Mondială a Sănătății o folosește pentru dizabilitate, subliniază că dizabilitatea “rezultă din interacțiunea dintre persoane cu o problemă de sănătate și factori personali și de mediu – atitudini negative, mijloace de transport și clădiri publice inaccesibile, sprijin social limitat.” Dizabilitatea este rezultatul tuturor barierelor ridicate de societate în fața persoanelor cu anumite deficiențe. Prin urmare alături de conceptul de “persoană cu dizabilități” trebuie tratate și barierele externe (“disabling society”).

În România, persoanele cu dizabilități sunt puse în situația de a aborda piața muncii în absența oricărui reper cu privire la abilitățile, limitările și așteptările lor. Autoevaluarea slabă a șanselor de ocupare, cuplată cu un sistem de asistență socială pasiv, fără stimulente de ocupare, descurajează persoanele cu dizabilități să își caute un loc de muncă. Pregătirea pentru piața muncii ar fi îmbunătățită de o evaluare vocațională care să identifice abilitățile de muncă ale persoanelor cu dizabilități.

gories that face an accumulation of factors of exclusion from the labor market. 88% of young people aged 16-34 and 94% of those aged 50-64 are economically inactive, i.e. they are not in the labor market and are not looking for a job. Moreover, 90% of people with severe limitations in rural areas and 90% of those with severe limitations who have not completed primary education are inactive.

### **Barriers to the employment of people with disabilities appear at the level of the “environment”.**

The very definition that the World Health Organization (WHO) uses for disability emphasizes that disability “results from the interaction between people with a health problem and personal and environmental factors - negative attitudes, inaccessible means of transport and public buildings, limited social support.” Disability is the result of all the barriers raised by society in the face of people with certain disabilities. Therefore, along with the concept of “person with disabilities”, external barriers (“disabling society”) must also be treated.

In Romania, people with disabilities are put in a position to approach the labor market in the absence of any prior guideline regarding their abilities, limitations and expectations. A poor self-assessment of employment opportunities, coupled with a passive social assistance system without employment incentives, demotivates people with disabilities to seek employment. Preparing for the labor market would be enhanced by a vocational assessment that identifies the work skills

Pentru o integrare eficientă, ocuparea ar trebui să fie asistată, în cazul în care persoana cu dizabilități are nevoie, în toate fazele: formare, căutarea unui loc de muncă, aplicare, interviu, activitate la locul de muncă.

### **Angajarea persoanelor cu dizabilități – efecte profunde la nivel individual și la nivelul întregii economii**

Companiile care angajează persoane cu dizabilități pot beneficia de o gamă variată de competențe, talente și calificări cu care vin la pachet persoanele cu dizabilități, această forță de muncă incluzivă reflectând, la rândul ei, diversitatea clienților și a comunităților în care aceste companii activează. Studiile au arătat că angajații cu dizabilități au o rată de retenție mai mare, o participare mai bună și mai puține incidente de sănătate și securitate la locul de muncă decât cei fără dizabilități.

Persoanele cu dizabilități pot reprezenta o sursă importantă de forță de muncă pentru angajatorii din domeniile cu deficit de angajați, cum ar fi IT&C (Tehnologia Informației și Comunicațiilor), retail sau call-center. Aceste domenii au fost afectate de efectele pandemiei de coronavirus, însă rămân printre sectoarele care sunt în căutare de forță de muncă și care pot oferi cadrul necesar în care o persoană cu dizabilități să își poată desfășura activitatea.

Întreprinderile din economia socială aduc o contribuție importantă prin impactul social produs de ocuparea persoanelor din grupuri vulnerabile, prin îmbunătățirea calității ocupării forței de muncă și a egalității de șanse, precum și prin oferta

of people with disabilities. For effective integration, employment should be assisted at all stages, if the person with disabilities needs: training, job search, application, interview, work activity.

### **Employment of people with disabilities - profound effects at the individual level and at the level of economy as a whole**

Companies that employ people with disabilities can benefit from a wide range of skills, talents and qualifications that come with people with disabilities, this inclusive workforce in turn reflecting the diversity of customers and communities in which these companies operate. Studies have shown that employees with disabilities have a higher retention rate, better participation and fewer health and safety incidents at work than those without disabilities.

People with disabilities can be an important source of labor for employers in areas with a shortage of employees, such as IT&C (Information and Communication Technology), retail or call-center. These areas have been affected by the effects of the coronavirus pandemic, yet they remain among the sectors that are looking for labor and can provide the necessary framework in which a person with disabilities can work.

Social economy enterprises make an important contribution through the social impact produced by the employment of people from vulnerable groups, by improving the quality of employment and equal opportunities, as well as by providing social services. Social Economy



de servicii sociale. Economia socială propune un model care să răspundă într-un mod echitabil mai întâi nevoilor oamenilor și ale comunităților.

Potrivit Comitetului Economic și Social European, se estimează că economia socială din Europa reprezintă 2,8 milioane de entități și întreprinderi sociale, care angajează peste 13,6 milioane de locuri de muncă plătite, adică 6,3% din populația activă și generează 8% din PIB-ul UE. La nivel european, întreprinderile sociale de integrare pe piața muncii a grupurilor vulnerabile încadrează aproape 3 milioane de angajați cu dizabilități.

În data de 3 martie 2021, Comisia Europeană a lansat noua strategie privind drepturile persoanelor cu dizabilități (2021-2030). Această strategie își propune să genereze conștientizarea contribuției actuale și a potențialului viitor al sectorului pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă și dezvoltarea unei Europe fără bariere, în care persoanele cu dizabilități să poată participa pe deplin în societate și să se bucure de drepturile lor fundamentale.

Strategia privind drepturile persoanelor cu dizabilități include lansarea unui pachet pentru îmbunătățirea rezultatelor pe piața muncii, prin măsuri de consolidare a competențelor de angajare și a serviciilor de integrare socio-profesională, combaterea stereotipurilor, asigurarea sănătății și siguranței la locul de muncă, scheme de reabilitare profesională în caz de boli cronice sau accidente, explorarea locurilor de muncă protejate în cadrul unităților protejate autorizate, și tranziția către locuri de muncă adaptate pe piața liberă a muncii.

Comisia Europeană a inițiat, de

proposes a model that responds in a fair way to the needs of people and communities.

According to the European Economic and Social Committee, the European social economy is estimated at 2.8 million social entities and enterprises, employing more than 13.6 million paid jobs, i.e. 6.3% of the active population, and generating 8% of EU GDP. At European level, work integration social enterprises (WISEs) sum up around 3 million employees with disabilities.

On March 3rd 2021, the European Commission launched the new strategy on the rights of people with disabilities (2021-2030). This strategy aims to raise awareness of the current contribution and future potential of the sector in achieving the goals of sustainable development and the development of a barrier-free Europe, in which people with disabilities can fully participate in society and enjoy their fundamental rights. The strategy on the rights of people with disabilities includes a package to improve labor market outcomes through measures to strengthen employment skills and socio-professional integration services, combat stereotypes, ensure health and safety at work, vocational rehabilitation schemes in the event of chronic illness or accident, the exploration of sheltered employment within authorized sheltered units, and the transition to adapted jobs on the free labor market.

The European Commission has also launched an Action Plan for the Social Economy which aims to increase the visibility of social and integration enterprises, support them

asemenea, un plan de acțiune pentru economia socială prin care își propune creșterea vizibilității întreprinderilor sociale și de inserție, sprijinirea acestora pentru a genera inovații sociale și tehnologice, îmbunătățirea accesului întreprinderilor sociale la fondurile europene, precum și crearea unui ecosistem propice dezvoltării întreprinderilor și organizațiilor din domeniul economiei sociale, care să le permită funcționarea pe piața unică, pe picior de egalitate cu alte tipuri de companii.

Această nouă legislatură europeană aduce multe oportunități pentru binomul economie socială–persoane cu dizabilități și demonstrează încă o dată rolul pe care economia socială îl poate juca pentru a accelera integrarea persoanelor cu dizabilități, prin ocuparea forței de muncă și furnizarea de servicii de bază, la toate nivelurile societății și ale economiei.

Prin intermediul întreprinderilor și al organizațiilor din economia socială, persoanele cu dizabilități au șansa să obțină calificări, să-și găsească un loc de muncă, să se bucure de alte domenii ale vieții care nu le-ar fi în mod normal accesibile și să nu se mai simtă ca niște spectatori neputincioși pe scena vieții, ci ca cetățeni activi cu drepturi depline, cu posibilitatea de a contribui în mod activ în societate.

Întreprinderile sociale și în special întreprinderile sociale de inserție (Work Integration Social Enterprises), includ persoanele cu dizabilități în structurile lor de guvernare, permițând participarea lor la luarea deciziilor importante. Misiunea acestor întreprinderi este transformarea dizabilității în abilitate, recâștigarea independenței prin abilitare. Emanciparea

to generate social and technological innovations, improve access for social enterprises to European funds, as well as creating an ecosystem conducive to the development of social economy enterprises and organizations, which would allow them to operate in the Single Market, on an equal footing with other types of companies.

This new European legislature brings many opportunities for the Social Economy–people with disabilities binomial and demonstrates once again the role that the Social Economy can play in accelerating the integration of people with disabilities, through employment and the provision of basic services at all levels of society and economy.

Through social economy enterprises and organizations, people with disabilities have the chance to gain qualifications, find a job, enjoy other areas of life that would not normally be accessible to them, and no longer feel like helpless spectators on the stage of life, but as active citizens with full rights, with the possibility to actively contribute to society.

Social enterprises, and WISEs in particular, include people with disabilities in their governance structures, enabling them to participate in important decision-making. The mission of these companies is to transform disability into ability, to achieve independence through empowerment. Emancipation is the process of becoming stronger and more confident, especially in controlling one's life and claiming one's rights. Social Economy cultivates this attitude, acting not only for peo-

este procesul de a deveni mai puternic și mai încrezător, mai ales în a-și controla viața și a-și revendica drepturile. Economia socială cultivă acest lucru, acționând nu numai pentru persoanele cu dizabilități, ci împreună cu ei.

### **Unitatea protejată și întreprinderea socială de inserție UtilDeco - model de bune practici**

Unitatea protejată UtilDeco este singura întreprindere socială din România care a fost inclusă în raportul și catalogul modelelor de bune practici publicat de Rețeaua Europeană a Întreprinderilor Sociale de Inserție (ENSIE) și este prezentată ca un exemplu de bune practici în domeniul incluziunii persoanelor cu dizabilități, alături de alte 3 întreprinderi sociale, din Croația, Italia și Grecia.

Achizițiile de la UtilDeco ajută companiile să maximizeze valoarea economică și în același timp să creeze valoare socială. Orice achiziție de la UtilDeco înseamnă valoare socială pentru că profitul integral este investit în crearea și menținerea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități și funcționarea Centrului de zi pentru copii și tineri în dificultate.

UtilDeco este exemplul care demonstrează că unitățile protejate și întreprinderile sociale pot găsi soluții în perioade dificile. UtilDeco a fost înființată în plină criză economică, în 2008. A creat peste 100 de locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități și a calificat sute de tineri în atelierele protejate din Iași, Constanța și Tg. Mureș, până când a fost nevoită să înceteze activitatea din Constanța și Tg. Mureș, ca urmare a OUG 60/2017. De atunci, activitatea UtilDeco se desfășoară doar în sediul din Iași.

La fix 3 ani de la dezastrul generat

ple with disabilities, but *together with them*.

### **UtilDeco, protected unit and Work Integration Social Enterprise - good practice model**

UtilDeco is the only Romanian protected unit and social enterprise that has been included in the report and catalogue of good practice models published by the European Network of Social Enterprises (ENSIE). UtilDeco is presented as an example of good practice in the field of inclusion of people with disabilities, along with 3 other social enterprises from Croatia, Italy and Greece.

Purchases from UtilDeco help companies maximize economic value and, at the same time, create social value. Any purchase from UtilDeco means social value because the 100% of the profit is invested in creating and maintaining jobs for people with disabilities and the administration and running of a Day Center for children and young people in difficulty.

UtilDeco is the example that demonstrates that protected units and social enterprises can find solutions in difficult times. UtilDeco was founded in the midst of the 2008 economic crisis. It created over 100 jobs for people with disabilities and qualified hundreds of young people in sheltered workshops in Iași, Constanța and Tg. Mureș. As a result of Government Emergency Ordinance no. 60/2017, UtilDeco had to close its workshops in Constanța and Tg. Mureș and maintain its activity in its headquarters in Iași.

At exactly 3 years after the disaster generated by GEO 60/2017, Law 193/2020 was approved, which up-



de OUG 60/2017, s-a aprobat Legea 193/2020 care actualizează Legea 448/2006 și permite companiilor, instituțiilor publice cu peste 50 de angajați să efectueze achiziții în cuantumul a 50% din taxa pe dizabilitate datorată lunar la bugetul de stat. Acest proiect de lege a fost propus de Angela Achiței, președintele Fundației „Alături De Voi” România și fondatorul UtilDeco, alături de alți reprezentanți din sector.

### **Spiritul de a inova și de a crea soluții este caracteristic liderilor vizionari din economia socială**

Din august 2020 și până în prezent, au fost autorizate 29 de unități protejate, ceea ce a dus la angajarea a 180 de persoane cu dizabilități. Numărul lor este în creștere și se estimează că până la sfârșitul anului vor fi autorizate peste 100 de unități protejate. În plină pandemie, în octombrie 2020, UtilDeco a reușit să creeze noi locuri de muncă pentru 4 persoane cu dizabilități.

### **Profitul economic – un instrument esențial pentru asigurarea impactului social**

UtilDeco a fost înființată de Fundația „Alături de Voi” România (ADV România) în anul 2008, ca soluție de angajare pentru tinerii cu dizabilități, a celor care vin din sistemul de protecție al copilului sau din familii cu probleme, reușind să creeze în timp peste 100 de locuri de muncă, din care minim 40% pentru persoane cu dizabilități. UtilDeco oferă servicii de arhivare și depozitare documente, producție de echipamente de protecție, tipografie și servicii de SSM și SU (Securitate și Sănătate în Muncă și Situații de Urgență).

Fundația „Alături de Voi” România a mai înființat alte două întreprinderi sociale, JobDirect și WISE Travel. JobDirect a fost înființată în mai 2016 ca

dates Law 448/2006 on the protection of people with disabilities and allows companies and public institutions with over 50 employees to make purchases in the amount of 50% of the disability tax due monthly to the state budget. This bill was proposed by Angela Achiței, president of the Close to You Foundation (ADV Romania) and the founder of UtilDeco, along with other representatives in the sector.

### **The spirit of innovating and creating solutions is a characteristic feature of the Social Economy visionary leaders**

From August 2020 until now, 29 protected units have been authorized, which has led to the employment of 180 people with disabilities. Their number is growing and it is estimated that more than 100 protected units will be authorized by the end of the year. In the midst of the pandemic, in October 2020, UtilDeco managed to create new jobs for 4 people with disabilities.

### **Economic profit - an essential tool in ensuring social impact**

UtilDeco was founded by Close to You Foundation (ADV Romania) in 2008, as an employment solution for young people with disabilities, people from the child protection system or from troubled families, managing to create over 100 jobs over time, of which at least 40% for people with disabilities. UtilDeco offers archiving and document storage services, production of protective equipment, printing, and Occupational Safety and Health (OSH) services.

In addition to Utildeco, ADV Romania has set up two other social enterprises, JobDirect and WISE.

Agenzie de Plasare și Asistență la Locul de Muncă, și oferă servicii de evaluare, testare, consiliere, formare profesională, mediere și plasare pe piața muncii, respectiv job coaching pentru persoane cu dizabilități sau din grupuri vulnerabile. WISE.travel a fost înființată în august 2016 și oferă servicii travel și organizări de evenimente, iar 50% din profit este donat către ONG-uri și întreprinderi sociale.

În 2020, Grupul ADV România – reprezentat de Fundația „Alături de Voi” România, UtilDeco, JobDirect și WISE.travel, număra 69 de angajați, dintre care 35% persoane cu dizabilități și din categorii vulnerabile. Cifra de afaceri pe anul 2020 a fost de 812.755 €, iar veniturile non-profit s-au ridicat la 1.071.251 €, profit care a fost reinvestit în întregime în programe sociale. Pe lângă componenta socială, ADV România contribuie și la bugetul de stat, ca orice altă societate comercială. Doar în 2020, ADV România a plătit taxe și impozite în valoare de 386.960 €, iar TVA-ul plătit la bugetul de stat s-a ridicat la valoarea de 76.377 €.

**Cum se măsoară impactul pe care îl au întreprinderile sociale în integrarea persoanelor cu dizabilități?** Prin statisticile oficiale, sau prin modul în care reușesc să transforme viețile oamenilor? Visele, fricile, micile victorii – toate aceste experiențe nu pot fi cuantificate în cifre.

„Nu mi-am imaginat niciodată că o persoană cu dizabilități, fără experiență profesională și fără studii finalizate poate primi o asemenea șansă. Mai ales în plină pandemie, în contextul în care atât de mulți oameni și-au pierdut locurile de muncă sau li s-au redus drastic veniturile luna-

travel. JobDirect was established in May 2016 as an Employment and Assistance Agency, and offers assessment, testing, counseling, training, mediation and placement services, respectively job coaching for people with disabilities or vulnerable groups. WISE.travel was established in August 2016 and offers travel services and event organization, and 50% of the profit is donated to NGOs and social enterprises.

In 2020 the ADV Romania Group – represented by UtilDeco, JobDirect, WISE.travel and “Close to You” Foundation, had a total of 69 employees, of which 35% are people with disabilities and from vulnerable categories. In the same year, ADV Romania had a turnover of € 812,755 and the non-profit revenues amounted to € 1,071,251, 100% of the profit being reinvested in social programs. In addition to the social component, ADV Romania also contributes to the state budget, like any other business. In 2020 alone, ADV Romania paid taxes in the amount of € 386,960, and the VAT paid to the state budget amounted to € 76,377.

**How can we measure the impact of social enterprises in the integration of people with disabilities?** Through official statistics, or through how they manage to transform people’s lives? Dreams, fears, small victories - all these experiences cannot be quantified in numbers.

*“I’ve never imagined that a person with disabilities, with no professional experience and with no completed studies can receive such a chance. Especially in the midst of a pandemic, in the context in which so many people have lost their jobs or their*

re.” ne-a mărturisit o tânără care și-a găsit primul job la 35 de ani. Tânăra a fost angajată la unitatea protejată UtilDeco în octombrie 2020, la scurt timp de la activarea unităților protejate. ”Din octombrie și până acum, viața mi s-a schimbat radical. Fiecare zi este o nouă oportunitate de a învăța ceva nou, de a acumula experiență și încredere în forțele proprii. Mă trezesc în fiecare dimineață cu entuziasm și cu un scop clar în minte. M-am reînmatriculat la facultate pentru că vreau mai mult de la viață.”, a continuat tânăra. „A fost un proces lung și anevoios, însă acum pot spune că am curaj să mă privesc în oglindă și să-mi spun că sunt mândră de mine. Știu că sunt pe drumul cel bun, chiar dacă mi-a luat mai mult timp decât altor persoane ca să ajung până aici. Important e să nu renunți niciodată.”

### Concluzii

Persoanele cu dizabilități au un aliat în antreprenorii sociali dedicați, care reușesc să întrerupă cercul vicios al dependenței de beneficii sociale și să le faciliteze tranziția spre o participare activă în societate și în comunitate. Când vrei să ajuți pe cineva, nu-i dai un pește, ci o undiță și îl înveți să pescuiască. Când vrei să ai impact în viața unei persoane cu dizabilități, îl ajuți să își recâștige independența prin abilitare.

Cu cât vom avea mai multe întreprinderi sociale de inserție în România și în regiune, cu atât mai multe persoane din categoriile vulnerabile, persoane care sunt percepute doar ca beneficiari de ajutor social, vor reuși să se integreze pe piața muncii și să devină persoane independente financiar și social.

*monthly income has been drastically reduced.”, a young UtilDeco employee confessed. The young woman got her first job at the age of 35, at the protected unit UtilDeco in October 2020, shortly after the activation of the protected units. “From October until now, my life has changed radically. Every day is a new opportunity to learn something new, to gain more experience and self-confidence. I wake up every morning with enthusiasm and a clear purpose in mind. I re-enrolled in college because I want more from life.”, she continued. “It’s been a long and difficult process, but now I can look at myself in the mirror and tell how I am proud of myself. I know I’m on the right track. Even though it took me longer than other people to get here. The important thing is to never give up.”*

### Conclusions

People with disabilities have a reliable ally in the dedicated social entrepreneurs who manage to break the vicious circle of social benefits dependency and to facilitate their transition to active participation in society and the community. When you want to help someone, you don’t give them a fish, but a fishing rod and you teach them to fish. When you want to make an impact in the life of a person with disabilities, you help them regain their independence through empowerment.

The more social enterprises will be set up in Romania and in the region, the more vulnerable people who are perceived only as beneficiaries of social assistance, will be able to be fully integrated on the labor market and become financially and socially independent individuals.

**Referințe****References**

1. *Diagnoza situației persoanelor cu dizabilități în România – Raport realizat de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare/Banca Mondială.* (<http://anpd.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/03/ANDPDCA-adulti-cu-handicap-evolutii-trim-III-2020-Buletin-statistic.pdf>)
2. *Social Economy for the full inclusion of people with disabilities - Social Economy Europe (SSE)* ([https://www.socialeconomy.eu.org/wp-content/uploads/2020/12/SEE\\_SocialEconomy-4-the-inclusion-of-People-with-Disabilities.pdf](https://www.socialeconomy.eu.org/wp-content/uploads/2020/12/SEE_SocialEconomy-4-the-inclusion-of-People-with-Disabilities.pdf))
3. *Evoluții în domeniul protecției persoanelor cu dizabilități – Buletin statistic trimestrul III, 2020 - Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții (ANDPCA)* <http://andpdca.gov.ro/w/wp-content/uploads/2020/12/Diagnoza-situatiei-persoanelor-cu-dizabilitati-in-Romania-2020-RO.pdf>